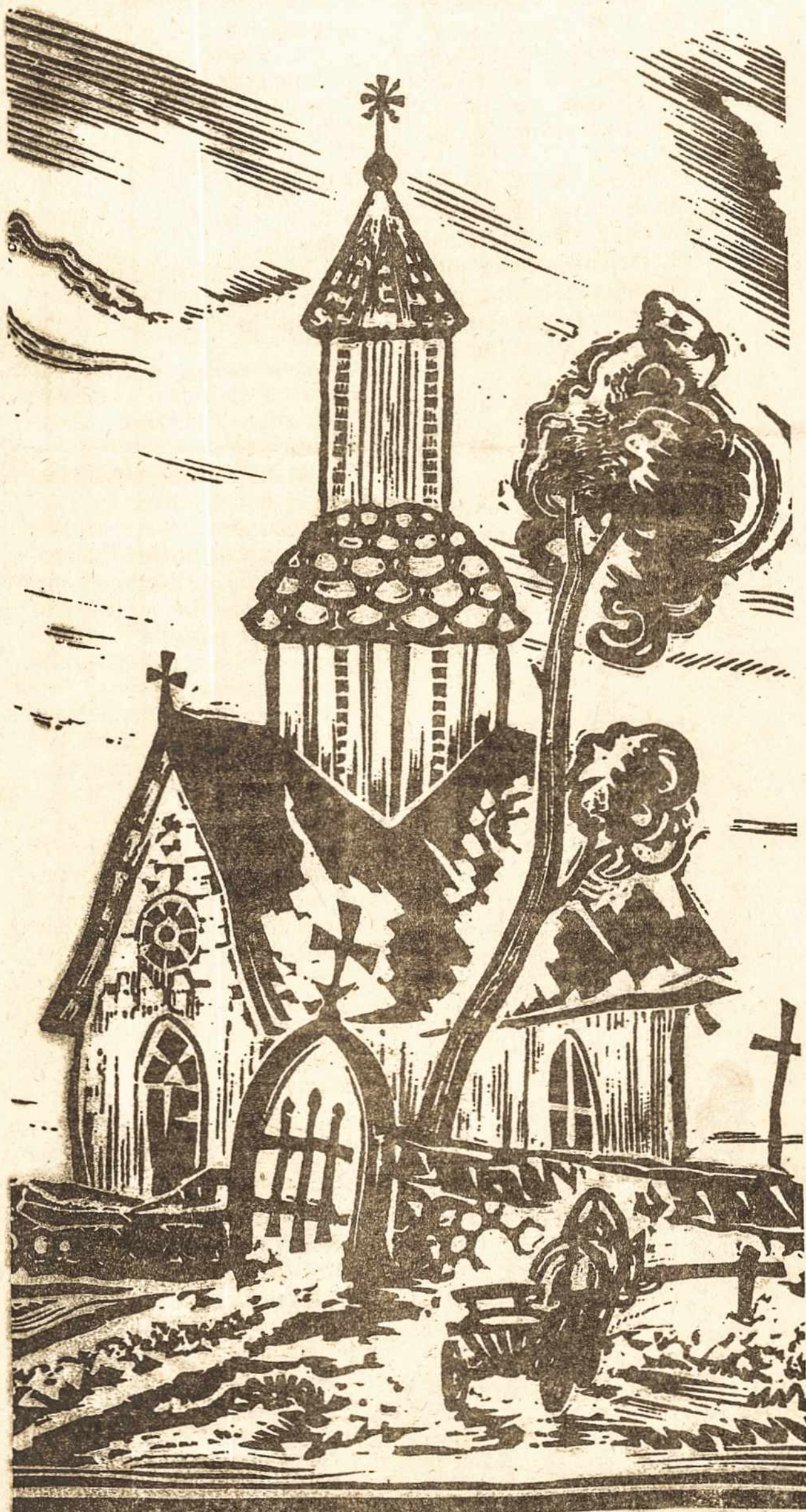

MŪSŲ LIETUVA

NR. 13 (1391) XXVII. 1975. M. KOVAS - MARÇO 27 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ!

S. KUČAS

Bažnytkaimis

Laisvės liepsna nebeužgesinama

Generalinio Lietuvos konsulo dr. J. Žmuidzino kalba
Toronte Vasario 16 proga

Gerbiamosios ir gerbiamieji, kalbai reikia duoti pirmenybę prieš kitas kalbas. Prieš penkiasdešimt septynerius metus Vilniuje pasirašytas Vasario 16 aktas, skelbiantis Lietuvos valstybės atstatymą, yra svarbiausias mūsų valstybinio tęstinumo dokumentas. Tai lietuvių tautos politinės išminties ir suverenos valios išraiškos paminklas visiem laikam.

Priešmindauginėse ūkanose gimęs lietuvių veržimasis į savarankišką valstybinį gyvenimą visada, 700 metų tėkmėje, buvo stiprus ir toks tebėr šandie tiek išėivioj, tiek Tėvynėj.

Kad nepriklausomybės idėja yra gyva, pavergtoj Lietuvoj, mum liudija čia tarp mūsų esančio Simo Kudirkos heroizmas.

Taip, Simas Kudirka pirmas iš Sovietų Sąjungos 242 milijonų žmonių, rizikuodamas gyvybe, drįso sovietiniame teisme, tardamas paskutinį savo žodį, pareikšti štai ką:

"Aš nieko daugiau neturiu pridėti prie to, ką jau pasakiau, išskyrus tik vieną savo norą, tik mano reikalavimą augščiausiajam teismui ir sovietų vyriausybei, būtent, prašau jus — gražinkite mano tėvynei Lietuvai nepriklausomybę!"

Šis besireiškiantis dabartinėj Lietuvoj tautinis atsparumas, šis nepriklausomybės troškimas, kurį mums simbolizuoja Simas Kudirka, yra toji didžioji kliūtis, dėl kurios maskolių varomai indoktrinacijai nepasisėkė per trisdešimt metų įtikinti lietuvių, kad rusas esąs "vyresnysis brolis", kad vadinamą "sovietinę plačiąją tėvynę" reikia labiau mylėti už Lietuvą ir kad rusų

kalbai reikia duoti pirmenybę prieš kitas kalbas.

Ir kai žvilgteliam atidžiau į pasaulio politinę fermentaciją, Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo vizija darosi tikresnė. Visur juk pastebimas besiplečiantis tautų laisvės sąjūdis, kokio istorija dar nėra niekada mačiusi.

Tarptautinės teisės žinovai, sociologai ir politikai prieina išvadą, kad stipriausioji dvidešimtojo amžiaus politinė jėga yra ne ideologinė komunistų revoliucija ar atominių ginklų sukelta dvasinė įtampa, bet nepaprastas dekolonizacijos išsiplėtimas. Pasak "The New York Times" publicisto C. L. Sulzbergerio, tautinės laisvės liepsna jau nebeužgesinama: ji, tarsi miško gaisras, nesustabdomai plinta, persimesdama nuo vieno krašto į kitą.

Tokių vulkaniškų prasiveržimų į nepriklausomybę akivaizdoje 112-kos tautybių paskutinės imperijos valdovai Kremliuje jaučiasi tikrai kaip ant žarijų, juo labiau, kad Sovietijos valdomų gyventojų gausumas ir žemės didumas nesudaro jos stiprumo.

Turint visa tai galvoje ir žinant, jog sovietinei meškai jau dantys byra ir ji ne iš gero vis žvilgtčioja į Ameriką, kaip į didelį pradarą medaus avilį, lietuvių tautos didžioji viltis negali blėsti.

Tikrai, Lietuva vėl bus laisva, kaip yra laisvas mūs Simas Kudirka.

DALINDAMIESI

šventiniu Velykų džiaugsmu,
sveikiname
skaitytojus, bendradarbius,
rémėjus ir visus,
kuriems spaudos žodis
yra lietuviškos gyvybės nešėjas.
Ir linkime,
kad PRISIKĖLIMO dvasia
gavintų ir jungtų visus tautiečius
į vieną lietuvišką ŠEIMĄ.

MŪSŲ LIETUVA

LAISVAME PASAULYJE

Lietuvos Laisvinimo Veiksnių konferencijos išvados

Lietuvos laisvinimo darbo konferencijos, įvykusios 1974 m. spalio 26 ir 27 dieną White plains, New York, sutartos išvados:

A. Lietuvos laisvinimo darbo sampratos ir lietuvių bendravimo klausimu --

1. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija, išklausiusi ir apsvarsčiusi pranešimą apie Lietuvos vadavimo sampratą, nutarė dar kartą pareikšti nepakeičiamą laisvinimo veiksnių nusistatymą siekti nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo, remiantis nekintančia lietuvių tautos valia, Lietuvos valstybingumo apraiškomis ir lietuvių išeivijos tautine pareiga savo tautai padėti išsilaisvinti iš okupacijos.

2. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija drauge su visa lietuvių išeivija protestuoja prieš okupanto vykdomą pagrindinių žmogaus teisių paneigimą Lietuvoje, ypač prieš religijos persekiojimą ir Lietuvos žmonių bendravimo su kitais kraštais varžymą.

Kiek įmanoma okupacinio režimo varžtų ribose, laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais išeivijos tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti. Tuos ryšius mezgant ir palaikant, išeivijos lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniu sąmoningumu, vengiant bet kurių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam tęstinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos.

3. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija, turėdama galvoje, kad mūsų visuomenės diferenciacija ir nusistatymų įvairumas yra natūralus ir teigiamas reiškinys, taria, kad dėl to tolerancijos puoselėjimas ir jos laikymasis mūsų išeivijos organizacijų, spaudos ir pavienių asmenų tarpe yra būtinas. Nesilaikymas šio svarbaus dėsnio apgailėtinai kenkia išeivijos tautiniam solidarumui ir laisvinimo darbo sėkmei.

B. Lietuvos laisvinimo ilgalaikių darbų ir priemonių klausimu --

1. Rūpintis, kad Lietuvos Diplomatines Tarnybos įstai gos, reiškiančios Lietuvos valstybingumo tęstinumą, būtų išlaikytos.

2. Išlaikyti, remti ir stiprinti Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, tęsiantį tautos valią dirbti ir kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

3. Rūpintis Lietuvos nepriklausomybės ir lietuvių tautos laisvės klausimo ir reikalo atstovavimu už Lietuvos ribų.

4. Plačiau naudotis petijcijos teise tarptautiniuose forumuose, kurią turi lietuvių organizacijos ir lietuviai kaip atskirų valstybių piliečiai, sekant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo principą.

5. Pasirūpinti tautinių ir asmeninių skriaudų lietuviams dokumentacijos surinkimu.

6. Rūpintis Lietuvos etnografinių sienų dokumentacija. Studijuoti būsimos Europos struktūros klausimą tarpvalstybinių santykių

plotmėje.

7. Ieškoti efektingų būdų leisti ir platinti svetimomis kalbomis knygas, liečiančias Lietuvos bylą ir lietuvių kultūrą.

8. Dėti pastangas, kad lietuviai, kurie yra išblaškyti po Sovietų Sąjungą, būtų gražinti į Lietuvą.

9. Išnaudoti kitų valstybių žmonių galimą pagalbą Lietuvos labui. Su latviais, ir estais artimai bendradarbiauti: veiklą derinti, vieni kitus remti ir kiek tikslinga veikti išvien.

C. Lietuvos laisvinimo einamųjų ir specialiųjų darbų bei žygių klausimu --

1. Teikti ekonominę, kultūrinę ir politinę pagalbą lietuviams okupuotoje Lietuvoje.

2. Telkti informaciją iš okupuotos Lietuvos ir ją perduoti laisvajam pasauliui:

a. straipsniais periodinėje spaudoje, radijo, televizijos ir kitomis priemonėmis.

b. kasmetiniais leidiniais (apie žmogaus teisių pažeidimus ir kitais klausimais)

c. išverčiant į kitas kalbas ir leidžiant Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas.

3. Informuoti laisvąjį pasaulį apie Lietuvos bylą apšviesti. Išskirtiną dėmesį skirti toms valstybėms Europoje ir Azijoje, kurių interesai yra susikirtę su Sovietų Sąjungos interesais, nežiūrint jų vidinės santvarkos ir ideologijos.

4. Organizacijoms ir forumams, galintiems padėti lietuvių išeivijai ir lietuvių tautai, dėmesį skirti tikslingos atrankos būdu.

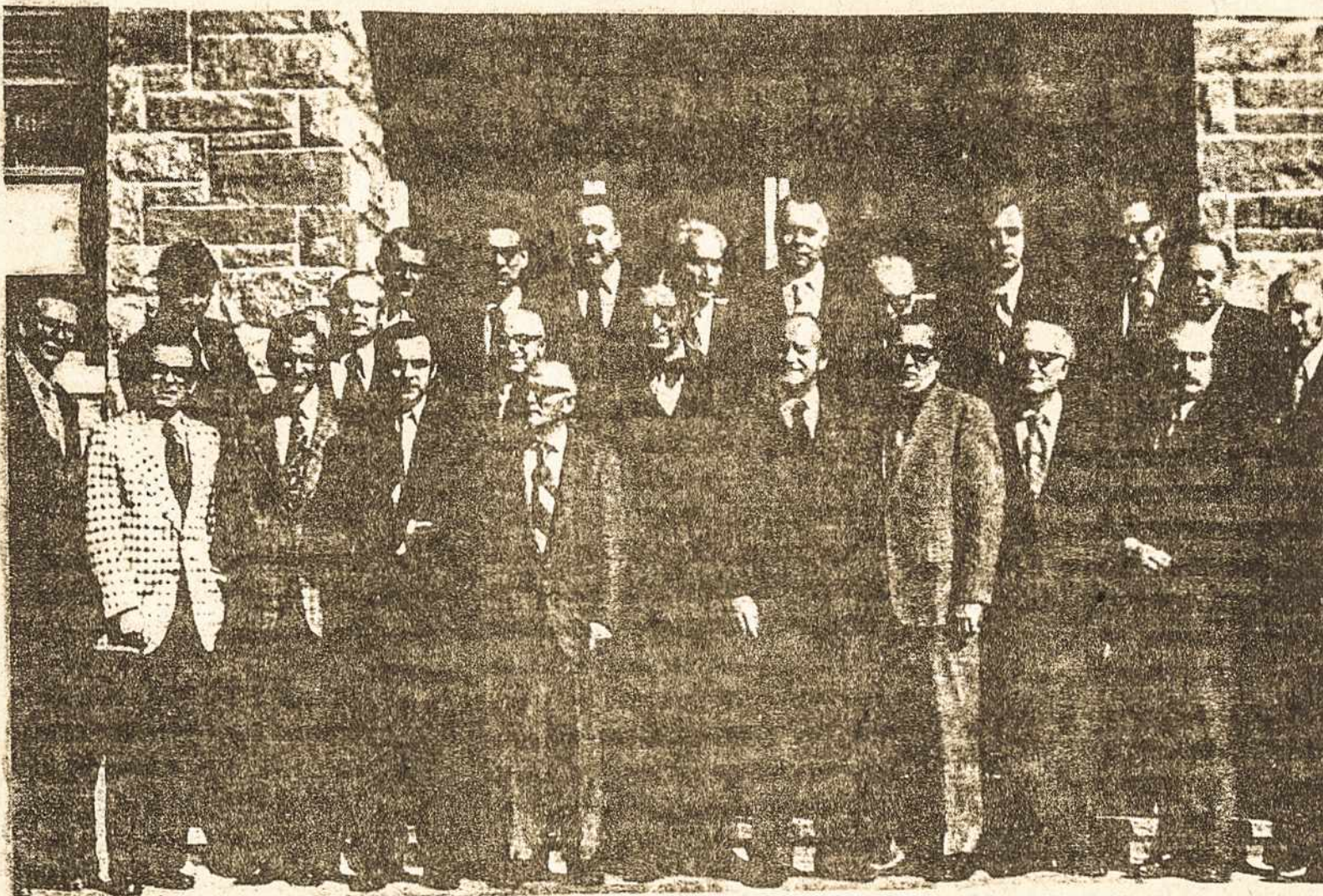
5. Teikti paramą tautinėms ir tarptautinėms organizacijoms, pozityviai talkinančioms Lietuvos laisvinimo bylai.

6. Skatinti gyvenamojo krašto visuomenės tinkamą supažindinimą su lietuvių išeivijos gyvenimu ir jos teigiamaisiais darbais.

7. Tęsti politinį spaudimą į visų mums prieinamų valstybių vyriausybes ir parlamentus, didžiausią dėmesį kreipiant į Jungtines Amerikos Valstybes. Tuo tikslu taip pat skatinti lietuvių platesniu mastu dalyvauti gyvenamojo krašto politinėje veikloje.

8. Moksliniais veikalais dokumentuoti Lietuvos okupaciją, jos gyvenimą rusų priespaudoje ir pastangas išsilaisvinti.

(Tęs. 9 psl.)

Lietuvos Laisvinimo Darbų Konferencijos, įvykusios 1974 m. spalio 26-27 d.d. College of White Plain, N.Y. dalyviai. Iš kairės – pirmoje eilėje stovi: J. Kavaliūnas, K. Miklas, dr. J. Valaitis, J. Gaila – JAV LB Krašto Valdybos pirm., M. Mackevičius, A. Simutis – Lietuvos Generalinis Konsulas, dr. J. K. Valiūnas – Vlko pirmininkas, B. Nainys – PLB pirmininkas, T. Blinstrubas – Altos vicepirmininkas, dr. B. Nemickas, E. Čuplinskas – Kanados LB Krašto Valdybos pirmininkas; antroje eilėje: R. Kaperas, J. Valaitis, A. Vakselis, A. Gureckas, S. Lušys, dr. D. Šatas, J. Audėnas, A. Gečys, kun. V. Bagdonavičius, R. Česonis, B. Raugas, dr. V. Šimaitis. Nuotraukoje nėra V. Vaitiekūno. L. Tamošaičio nuotrauka

TIESA IR GYVENIMAS

SU MIRTIM NOKSTA PRISIKĒLIMAS

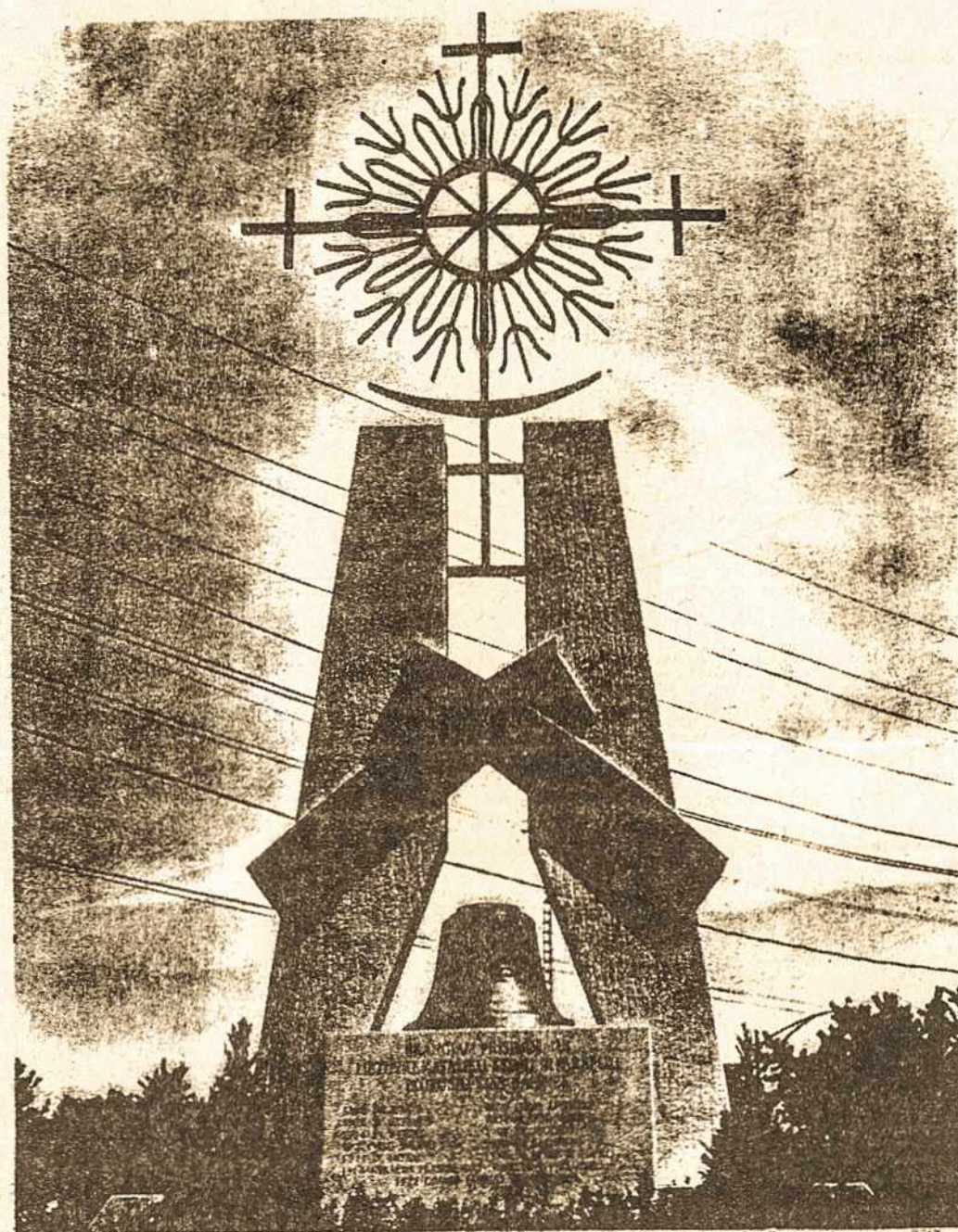
KRISTAUS PRISIKĒLIMO REIKSMĖ

Šv. Povilo žodžiais tariant, kiekvienam žmogui skirta mirtis (Žyd. 9,27). Tai skambėtų ne taip tragiškai, jeigu kiekvieno žmogaus mirtis būtų vienodai rami ir greitai. Tačiau yra mirčių fiziniai ir dvasiniai labai sunkių. Lengvesnė, nors ir skaudė, yra kokios nors didvyriška mirtis, kaip antai kankinių Romos kolizijoje ar kitokia už kokį nors kilnų tikslą. Tokių tačiau yra maža. Kitos visos yra labai paprastos, skausmingos sau, kartais gana įkyrios kitiems. Kasdien matome, kaip tenka atsiskirti ir su būtiniaisiais asmenimis ir išmokyti gyventi be jų. Nėra tokių asmenų, be kurių žmonija negalėtų apsieiti.

Kad ir Kristus mirė, tai faktas slepiamas savyje, apie mirtį ką tai tokio, ko žmogus vien savo protu nepajėgia suprasti. Jeigu Kristus atėjęs žmoniją atpirkti, tai įvykinęs koku nors stebūklingu būdu, būtų užžengęs į dangų nemiręs ir tik žodžiais būtų pasakęs, kad mirusieji gyvena ir vieną dieną kelsis jų kūnai, būtų gal sunku tuomi tikėti. Tuos žodžius jis patvirtino savo pavyzdžiu Kristaus prisikėlimo faktas buvo visagalis apaštalamis ir kitiems jo mokiniams. Kristaus suėmimo valandą apaštalai išbėgiojo ir, atrodo, ne visi susirinko net ji palaidoti. Po prisikėlimo, visi, net ir Tomas, nebijojo mirti, kad liudijus ir skelbus, jog Kristus tikrai prisikėlė iš mirties.

Svarbiausia tačiau, kad Kristus įvykdė atpirkimą, išganymą padarė ne pažadu tolimesiems, nežinomiems ateičiai, o kiekvienam pasiekiamam dabar. Jeigu žmonijai pačiai reikėtų susirasti kelią į teisingą gyvenimą ir išganymą, patirtis rodo, kad tai vyktų labai sunkiai, ir žmogus niekad negalėtų būti tikras, ar ir kuris iš žmonių siūlomų kelių yra teisingas. Kristus tą kelią parodė, pamokė kaip gyventi. Žmonėms lieka ne klaidžioti nežinioje, o eiti Kristaus paliktu keliu. Kitaip žmogaus gyvenimas gali būti beprasmiškas. Kaip apaštalai, taip ir mes esame tikri, kad Kristų turime ne tik Bažnyčios įsteigėją, o už mus mirusį, prisikėlusį ir amžinai gyvenantį, kad mus mokintų, šviestų, gelbėtų.

Dėkingumo, vilties ir pergalės dvasia yra vieninteliai teisinga Velykų dvasia ir nuotaika. Dvasiniai atnaujin tas gyvenimas yra didžiausias mūsų dėkingumo, mūsų tikėjimo Kristaus prisikėlimo liudymas, yra išmintingiausias būdas pasinaudoti atpirkimu.

Centrinis paminklas šv. Kazimiero kapinių (Chicagoje) kūrėjams yra vienas originaliųjų skulpt. R. Mozeliausko darbų.

A. Kezio, SJ. nuotrauka

MIELI BROLIAI LIETUVIAI

NORS TOLI TOLI NUO JŪSŲ, BET ŠIRDIM IR DVASIA DRAUGE SU JUMIS VELYKŲ RYTA NE TIK GIEDOSIU ALELIUJA, BET IR LINKIU JUMS PATIRTI KO TYRIAUSIO IR KO GILIAUSIO DŽIAUGSMO IŠ V. KRISTAUS PRISIKĒLIMO, IR KAD TAS DŽIAUGSMAS BŪTŲ JŪSŲ STIPRYBĖ KASDIENIO GYVENIMO DARBUOSE, VARGUOSE IR PASISEKIMUOSE.

Jonas Kidykas

M. L. Redaktorius

-o-o-o-

Um recado para a Onute Liblick. Você está fazendo muita falta na preparação do Congresso. Esperamos contar com você em alguma das comissões.

-o-o-o-

Recadinho aos que estão descontentes com esta seção. Ao invés de ficar criticando, escreva no jornal, aponte as falhas, que nós iremos melhorar. Aos que tem alguma sugestão a fazer, escrevam também para a redação deste jornal. Aceitamos críticas e sugestões com bom grado.

-o-o-o-

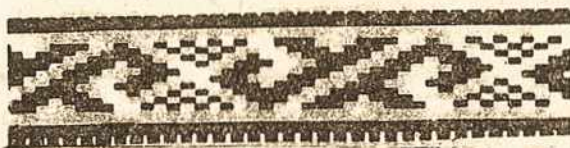
Na outra „savaite bus daugiau“
Sudieu - Tchou.

Algirdas

Mūsų tikėjimas ir gyvenimas tebūna tas pat, kaip buvo apaštaly ir pirmųjų krikščionių, kad per Kristaus prisikėlimą ir mums baigėsi mirtis, o prasidėjo gyvenimas.

Visiems linkiu malonių ir Kristaus šviesa gausių jo prisikėlimo švenčių.

Vyskupas Vincentas Brizgys

DIRBKIME KARTU (iš 3 psl.)

peramos sua visita da próxima vez que vierem à São Paulo, pois queremos retribuir pelo menos uma parte as gentilezas que sempre fomos alvo quando vamos a Porto Alegre.

Įžymioji ir nekartą premijuotoji rašytoja ir poetė Birutė Pukelevičiūtė parašė: „Aš savo mirtį nokinu, lyg vaisius savo branduolį. Ir nokstu drauge su ja“. Aš savo mirtį nešioju po širdim, kaip kūdikį“.

Gali kaikam tokios mintys atrodyti liūdnos, beviltės, pesimistiškos. Man jos teikia džiaugsmą, paguodą, ypač Velykų švenčių metu.

Taip yra. Visi mes savyje „nokiname mirtį, lyg vaisius savo branduolį. Ir drauge nokstam su ja“. Tai natūralu. Sveikas medis nokina sveiką vaisių, o sveikame vaisiuje noksta sveikas branduolys. Ir tas vaisius turi nukristi nuo medžio. Turi patekti žemelėn, turi supūti, kad nunokęs branduolys galėtų juo maitintis ir susiliesti su žeme, į ją įleisti iš savęs diegą ir išaugti į naują medį, ir vėl žydėti, megzti ir nokinti naujus vaisius. Nenuokę vaisiai, nesunokę branduoliai nedygsta.

Panašiai gražus ir antrasis Pukelevičiūtės sakiny: „Aš savo mirtį nešioju po širdim, kaip kūdikį“. Po savo širdim nešiojanti kūdikį motina nuolat jaučia jo prezenciją, kiekvieną jo krustelėjimą. Tuo savo kūdikiu džiaugiasi, apie jį svajoja, laukia tos valandos, kada jį pagimdys, nors tas gimdymas bus sulaistytas krauju ir užantspauduotas kančia. Ji žino, kad kūdikiui gimus ji bus laiminga – džiaugsis.

Kodėl nežiūrėti į mirtį, kaip į gimdymą, kaip į savęs pagimdytą amžiną gyvenimą? Ar to neskels mums dieviškasis išganymo? Ar to jis nepaliudijo savo paties prisikėlimu, kurį minime kiekvieną Velykų rytą? Kaip tik tą prisikėlimo tiesą labai nori pabrėžti Bažnyčios naujai pertvarkytos laidotuvių pamaldos, kai vietoje seniau juodų rūbų dabar vartojami balti, kai ir karstas apdengiamas baltu uždangalu, kai prie grabo pastatoma deganti Velykų žvakė. Ar ne tai patvirtina kiekvieną kartą kalbamas „Tikiu mirusiųjų prisikėlimą ir amžiną gyvenimą“?

Taip tikras yra mano prisikėlimas iš mirusių, kaip tikras yra nunokęs vaisiaus branduolys, kaip tikras yra po motinos širdim besivystąs kūdikis, kaip tikras yra Kristaus prisikėlimas iš kapo. Todėl Velykų rytą su tikru giliu entuziazmu giedame: „Linksma diena mums nušvito... Kėlės Kristus, mirtis krito... Aleliuja – kelsimės ir mes. Aleliuja, Aleliuja...“

Jonas Kidykas, S.J.

JAUNIMO VADŲ PROBLEMA

PRANAS RAZMINAS

Vado sąvoka yra gana plačios apimties. Tačiau čia nesiryžtama pradėti nei nuo diktatorių ar valstybių vadų. Tokiais vardais dažnai vadina įvairios organizacijos savo vadovus, ypač centrinus.

Pripažindami ką nors vadu, pripažįstame ir jo autoritetą. Trumpalaikius vadus vadiname ir pirmininkais. Be to, kaip, pvz., ateitininkai turi dar ir dvasios vadus, kurie rūpinasi dvasiniais bei religiniais at-kų reikalais. Pasitaiko, kad kai kurie pirmininkai yra perrenkami naujam laikotarpiui. Tai rodo, kad toks vadovas sugeba ir nori dirbti. Kiti jau nenori pirmininkauti. Sakosi esą pavargę ir turi kitų rūpesčių. Tegu kiti pabando. Tokių pavyzdžių galėtumėm prisirinkti ir iš suaugusiųjų. Ir jie, metus padirbėję, panašiai galvoja: aš jau atlikau savo pareigą, tegu kiti pabando.

Giliau pažvelgus į vado sąvoką, reikėtų sutikti, kad vadas yra ne tik tas, kuris organizacijai ar jos padaliniiui pirmininkauja, bet ir tas, kuris savo raštais bei savo patarimais visą savo gyvenimą stovi organizacijos narių pirmose eilėse ir drąsina, kovoja už savo narių idealus. Tuos reikėtų laikyti visos organizacijos ramsčiais. Jiems vadų ir dirbančiųjų kritika — svetimas dalykas. Pozityvus, kūrybinis darbas — jų veiklos pasaulis. Tokie ant savo pečių neša ir visą kūrybinę ateitininkijos veiklą: redaguoja jai žurnalus, laikraščius, rašo knygas, straipsnius, skaito paskaitas, rengia stovyklas, išskylas, o pirmininkaujant čiam belieka sukviesti narius ir atlikti kitus laikinos reikšmės darbus.

Jaunimas savo vadus atpažįsta ir jiems paklūsta. Tačiau, kaip vadai, taip ir eiliniai nariai dažnai pasimeta, ypač šiame krašte. Kol jaunuolis vadovauja, rodos, sąžiningai dirba, atlikdamas savo pareigas, tačiau, pasibaigus jo kaip pirmūno, kadencijai, nebe nusitveria kad ir antrinių organizacijų pareigų ir dažnai apsikasa savo išgytoji profesijoje, savo užmies-tinė rezidencijoje, savo sukurtoji šeimoje. Tad ir kyla klausimas, ar jo būta sąmoningo ateitininko, mylinčio at-kų idealų kilnumą, ar tai būta laikinio kilniais idealais užsidegimo. Gali būti ir taip. Galėjo jį paveikti ir blogi at-kų šeimos kai kurie pavyzdžiai. Nėra paslaptis, kad tokių savo tarpe apskiai turime. Oportunistinė dvasia ir mūsų nesvetima.

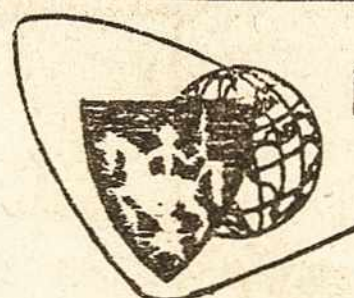
Kaip dažnai su aukštojo mokslo diplomu baigiasi ir ateitininkiška veikla! Nuo to momento baigusiojo mintys ima sukintis apie karjerą darbovietėje, apie jaunu šeimoms lizdą (jeigu jau anksčiau jis nesusuktas), apie užmiesty laukiamą rezidenciją. Tik vykdamas į susirinkimą, jis bando pasirinkti gražesnių žodžių savo vadovaujamesiems ir pranešti, kad dėl ypatingų asmeninių reikalų nebegalės vadovauti ir prašo išsirinkti kitą, kuris "turi daugiau laiko". Žinoma, jis niekad nepasakys, kad vadovauti "neapsimoka".

Kaip jau minėta, jaunimas savo vadus atpažįsta, kaip ir mes juos, būdami jauni, atpažinome, jais sekėme, net pamėgdžiojome. Šiandieną at-kų padaliniais pirmininkaujančių dar turime, bet vadų, kurie veiktu jaunimą savo gyvenimo pavyzdžių, savo idealizmu, labai pasigendame.

Netikėtai praverk jaunuolio kambario duris ir susipažink su ten esančia tvarka: vieton paklotos lovos, pastebėsi sujauktą migitę; drabužiai, knygos-visa ant grindų. Jeigu tave pasitiks ir jaunuolio veidas, tai neišsigąsk. Tai tik tavo gero bičiulio sūnus. Jis neatsiprašys dėl esančios netvarkos, bet pasiteisins kambario mažumu. Jau po pirmo išpūdzio būsi praradęs norą leisti į pokalbį. Mat, buvai numatęs jį bent į trumpalaikius kaž kurios kuopos vadus ir norėjai su juo tuo reikalu pasikalbėti. Sunkia širdimi uždarei jo kambario duris galvodamas: "nepataikiau".

Kitą dieną ir be tavo rekomendacijos jaunimas išrinko šį jaunuolį savo pirmininku. Tai kas, kad tu žinai, jog gero vado jokiū būdu negalima identifikuoti nei su netvarka, nei su kitomis jo asmenoms neigiamybėmis. Tiesa, jaunimo vadas gali visų realaus gyvenimo niuansų ir nepajęgti supaprastinti. Tai ateina su metais, ilgesne gyvenimo praktika ir net gilesnėmis studijomis, tačiau jau pačioje pradžioje neturėtų jam stokoti šviesaus idealizmo, teigiamų veiklos planų. Be šios teigiamos nuotaikos ir pats klaidžios, ir kitus klaidins.

Senųjų vadų pasiaukojimas ir net mirtis už didžiuosius krikščionybės ir tautos idealus šią dieną mūsų jaunimą mažai žavi. Jis samprotauja: ką gi jie galėjo daugiau daryti? Tai nieko karžygiško. Argi mes, jais būdami, kitaip elgtumės? Nieko nėra nie-

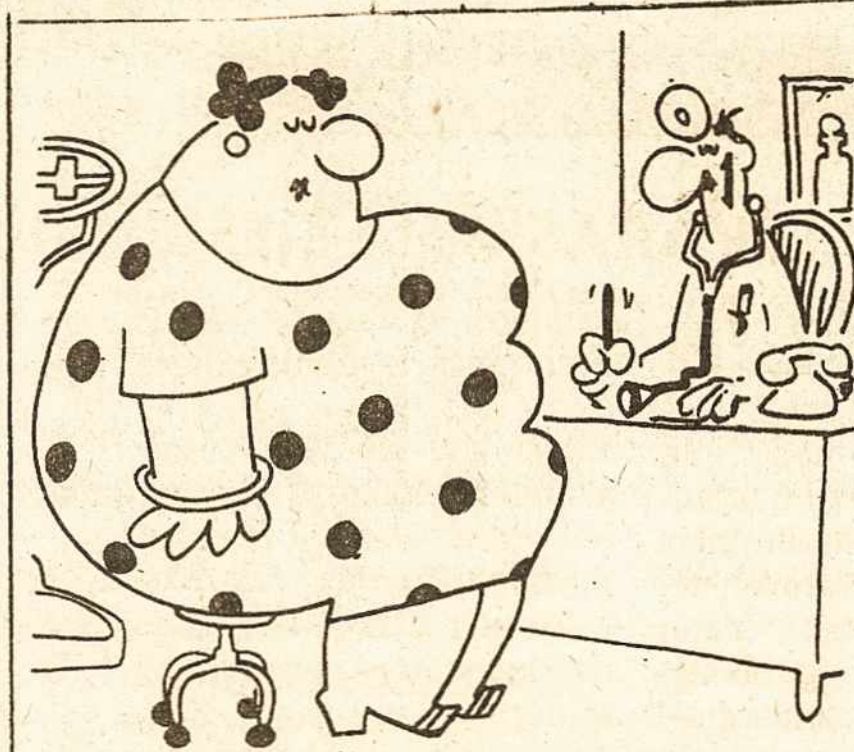
III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Giestas, 927-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-5723, 274-0834

— Jeigu tamsta nori suplonėti iki Jaunimo kongreso, turėsi sumažinti pavalgymus iki penkių per diena.

Žinių žiupsneliai

• **NAUJAS RYŠIŲ CENTRO VADOVAS** — Mindaugas Pleškys, priklausęs II JK komitetui ir buvęs skautų akademikų pirmininkas. P.L. J.S. Ryšių Centras įsteigtas II JK metu rinkti ir skleisti informacijas pasaulyje išsisklaidžiusiam lietuvių jaunimui. Dabar Ryšių Centras savo dėmesį skiria trečiojo kongreso ruošos darbams.

• **LITUANISTINĖ SAVAITĖ AUSTRALIJOJE.** Australijos lietuvių jaunimas parodė didelį susidomėjimą JAV-se surengta lituanistinė savaitė. Atrodo, kad Australijoje neužilgo bus pradėti organizuoti panašūs kursai. Vertėtų pasidalinti programos projektais.

• **ROČESTERYJE NUTARTA** rengti sekantį Š. Amerikos jaunimo suvažiavimą Londone, Ont., gegužės viduryje. Suvažiavimą organizuoja KLJS ir ALJS valdybos. Techninė ruošą rūpinasi Jurgis Valaitis, K.L. J.S. tarybos narys Londone. Suvažiavimo tikslas — paruošti kongresui jau rinktus atstovus ir norinčius vykti į P. Ameriką.

• **AMERIKOS LJS TURI NAUJĄ PIRMININKĘ.** Suvažiavimo metu Ročesteryje JAV jaunimo tarybos atstovai išsirinko naują Sąjungos pirmininkę — Daivą Vaitkevičiūtę, korporacijos Neo-lituania korporante ir II JK nakvynių komisijos vadovę. Jinai vadovauja Bendruomenės iniciatyva suorganizuotai socialinei talkai. Pagrindinis jos darbas — koordinuoti kongreso ruošos darbus JAV-ėse.

• **LITUANISTINĖ SAVAITĖ.** Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ryšių Centras Čikagoje ir šią vasarą ketina rengti lituanistinę savaitę, kuri pagal praėjusios savaitės dalyvių reikalavimus, atrodo, truks dvi savaites. Vieta ir tikslus laikas bus paskelbti vėliau.

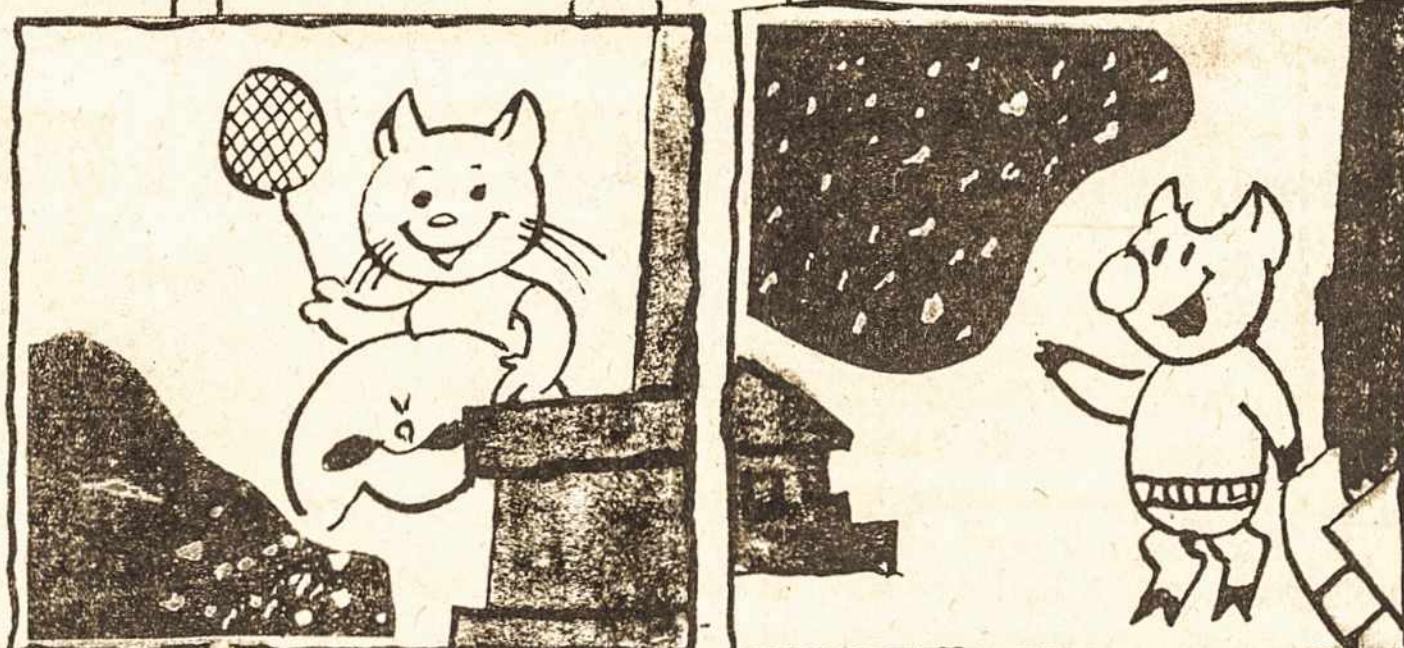
• **LIETUVIUS MINI "NATIONAL GEOGRAPHIC".** 1975 m. vasario numeris nemažai vietos skyrė aprašymai Baltimorėje gyvenančių lietuvių ir jų veiklos. Įdėta ir tautinių šokėjų grupės nuotraukų. Pasirodo, aučiausias seneliai yra lietuviai.

kingesnio, kaip nusigrįžti nuo krikščionybės idealų ir tarti, kad ir nėra laiko, ir neapsimoka. Koks didelis darbas susigrąžinti katalikybės pavėsin pasimetusių ir savęs nebesurandanti jaunimą. Ateitininkškasis prieauglis, kurio mes nuolatos ieškome ir randame, po kelių ugdymo metų vėl dingsta, ir tik trupiniai pasilieka ar po klajonių sugrįžta. Yra, kas juos labiau traukia — gyvenimo menkybės. Vieni iš gyvenimo dumblyno iškyla, kiti amžinai užtrokšta. O būta tokių šaunių jaunuolių. Pasirodo, kad didžiajį gyvenimo laisvę tereis kuris su-

ba tinkamai pasinaudoti. Anksčiau buvo galvojama, kad didiesiems gyvenimo žygiams reikalinga ilgų metų pasiruošimo. Toji patirtis negali būti ir šią dieną visai paneigiama. Jeigu būtų bandoma gražusis at-jos medis priderinti laiko dvasios reikalavimams, reikėtų labai dideliu atsargumu įeiti į prisiderinimo kelią. Pirmiausia mums reikia vadų, jaunimo vadų, gyvenančių ir veikiančių Visa atnaujinti Kristuje idealu. Dažni perstatinėjimai ir tik ieškojimai ne visados duoda gerų vaisių.

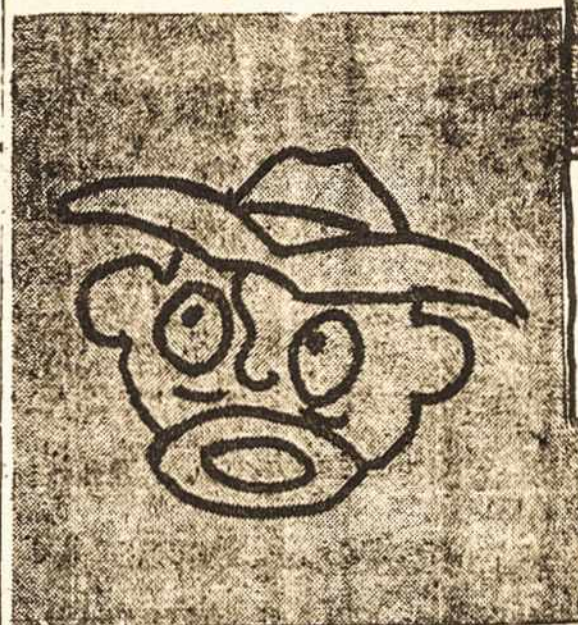
Draugas

Mūsų Lietuva Mažiesiems

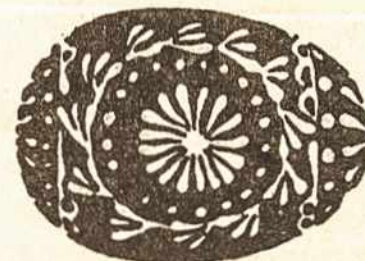

PARŠIUKO ČIUKO NUOTYKIAI

Juozo KASČIŪNO pieš.

(Žiūrėkite brėžinį). Kiek veidų
jūs matote?

* * * VELYKOS ATĖJO * * *

Vytė Nemunėlis * * *

Klanais ir klaneliais
Vanduo nupliuškéjo,
Balandis sušuko:
"Velykos atėjo!"
Ir dažo margai kiaušinius.

Klanais ir klaneliais
Vanduo nupliuškéjo.
Prie tako žibutė
Meili pražydėjo
Ir džiugina jaunos, senus.

Klanais ir klaneliais
Vanduo nupliuškéjo,
Balandis sušuko:
"Velykos atėjo!"
Velykos, Velykos pas mus!

"RŪTELES AITVARAS" MAŽIESIEMS

Janinai Narūnei mažylių pasaulis labai artimas. Išeivijoje ji praturtino vaikučių knygų lentynėles, parašydama jiems eilę knygelių. Viena jų, pati naujauja, yra eiliuotas pasakojimas "Rūtelės aitvaras". Autorės dedikacijoje pažymėta: "Mano brangiai Rūtelei". Knygutės apimtis — 22 psl. kiekvienas puslapis iliustruotas dailininkės Zitotos Sodeikienės. Ji skirta priešmokyklinio amžiaus vaikams ir savarankiškam pasiskaitymui pirmųjų skyrių mokiniais.

Kūrinio veikėja Rūtelė yra darbšti mergaitė, kuri siuva lėlei žiursta, o iš likusių skudurėlių daro aitvarui uodegą. Kai vėjas užneša aitvarą ant šakos, Rūtelė ir jos draugė mėgina su meškere jį nukabinti. Įstrigusi meškerė lūžta. Išsigąsta mergaitės, bet tėvas ant jų nesibara, tik liepia iš santaupų nupirkti naują kotą. Laimingos mergaitės žaidžia toliau parke. Pasakojimas baigiasi posmeliu

vaikams, o turinys realus, suprantamas ir nuotaikingas. Žodynas pritaikytas vaikų amžiui. Eilėraščiai vaizdžiai parašyti ir skambūs. Veikėjų elgesys auklės vaikų jausmus ir sukels teigiamas emocijas.

Puikiai atliktos dail. Zitotos Sodeikienės iliustracijos juoda-balta derinasi su turiniu. Be to, jos pritaikytos spalvinimui. Vaikai, žiūrėdami į paveikslėlius, iš jų lengvai išskaitys turinį ir patys savais žodžiais papasakos Rūtelės nuotyki.

Janinos Narūnės "Rūtelės aitvaras" yra vertingas įnašas į mažiausiųjų pasaulį, šalia kitų negausiai išleistų knygelių išėivijoje. Į tai turėtų atkreipti dėmesį tėveliai ir skirti laiką mažiesiems pabendraujant prie lietuviškos knygutės. A. Abr.

Janina Narūnė, RŪTELES AITVARAS. Iliustravo dailininkė Zita Sodeikienė, spaudė Pranciškono spaustuvė 1974 m., 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY, USA.

Vėjau, vėjau,
tu tik pūsk
mūsų aitvarėlius!

Ir aukštai
iškelk visus
lig pat debesėlius!

Kad su paukščiais
erdveje
eitų jie lenktynių,

Kad greičiau
pasiektų jie
LIETUVĄ · TĖVYNĘ!

Pasakojimo aplinka artima

IRUTĖ IR KĖSTUTIS

D. BASTYS

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

LABIAU SUSIRŪPINTI GIEDOJIM AIS

K. SENKUS

Daugiau ar mažiau giedama ir dainuojama visose tautose. Palinkimas giedoti ar dainuoti, galima sakyti, yra žmonių prigimtyje. Giedoti, dainuoti, muzikuoti yra kūrybingo džiaugsmo ženklai. "Palaiminta (laiminga) tauta, kuri moka džiūgauti; jos vaikai vaikščioja, Viešpatie, tavo veido šviesoje" (Ps. 88,16). Iš tikrųjų laiminga tauta, kuri moka giedoti ir dainuoti. Ji tuo liudija apie savo turimą gaivalingumą, gyvybinį veržlumą ir kūrybinį sugebėjimą.

Senovėje lietuviai, kaip žinome, giedodami meldėsi, garbino Dievą ir kartu mokėsi lietuviškai skaityti. Kantičkos, anuometinės giesmių knygos, turėjo būti išleistos labai daug kartų, kad patenkintų norinčius giedoti. Senoji tradicija reiškė, kad galima arba reikia giedoti kiekviena proga. Kiekvienos apeigos, kur tik susirenka grupelė ar daugiau žmonių, yra susiejamos su giesmėmis, ir stengiamasi giedoti. Šita tradicija gyva ir dabartinėje Lietuvoje. Apie tenai vartojamų giesmių gausą aiškiai kalba "Liturginis maldynas" (Vilnius-Kaunas 1968). Jame, šalia daugelio maldų, yra 200 su viršum giesmių tekstų. Su juo reikėtų mums išsamiau susipažinti. Dabartinėje Lietuvoje žmonių giedama ne kelios ir vis tos pačios giesmės, bet atskiroms apeigoms priderintos, kiekvienai progai parinktos. Tai reiškia, tenai žmonių giedojimai seka arba papildo liturginę mintį savo melodijomis arba muzika suiškilmina kiekvienas apeigas, viešas bažnytines arba grynai lietuviškai liaudiškas.

Lietuvoje giedojimas yra ne tiek "pasirodymas", bet tikra malda, esminė liturgijos apeigų dalis.

-o-

Zinome gerai, kad lietuviai gieda ir svetur, išeivijoje. Bet jų giedojimas apsiriboja mažu giesmių skaičiumi (4-6). Jas gieda visur ir kiekviena proga tas pačias. Daugelis jas taip "išimylėjo", kad be jų nebesijaučia gerai...

"Bad Godesberge taip gražiai sugiedojo" — neseniai gyrėsi vienas lietuvių moterų suvažiavimo dalyvis. Tenai "pamaldų

metu skambėjo lietuviškos šventos giesmės: Pulkim ant kelių, Prieš Tavo altorių, Marija, Marija ir kitos" — taip ano dalyvio susižavėjimą patvirtina K. Šim. reportažas, išspausdintas Europos Lietuvoje, Nr. 39, 4 pusl. Reportažuose apie kitus suvažiavimus, kur prisimenamas giedojimas, galime skaityti tą patį. Gi lietuviai reporteriai, kurie tokį giedojimą laiko jau visiems žinomu dalyku ir kuriems įgriso tai kartoti, praeina tylomis net pro pačias pamaldas.

Dėlei šitos išeivių "tradicijos" kunigas K. Senkus eilę kartų patyrė ir mažiau malonių situacijų, kai jis — rengėjų prašytas — stengėsi į "standartinį" giedojimo repertuarą įtraukti ir vieną kitą naują giesmę. Čia galima suminėti Liet. Studijų Savaites Europoje ir V. Vokietijos lietuvių katalikų, kunigų ir pasauliškiu, suvažiavimus. Apie tokį

"standartinį" giesmių repertuarą liudija kun. K. Pugevičius Darbininke, 1974, Nr. 39, 4 pusl. Yra ir daugiau liudininkų su atviromis akimis ir neužkimštomis ausimis.

"Kam gi čia tų naujų giesmių... Imkime žinomas įprastines!" — įtikinėja vienas "tradicionalistas". "Žmonės nori vėl išgirsti jų mėgstamiausias..." — argumentuoja panelė daktarė. "Naujos neskambės taip gražiai, kaip tradicinės..." — įtikinėja garsaus lietuvių giedojimo mėgėjas. Šitie ir kiti įrodinėjimai, žinome, turi šiek tiek pagrindo. Geriau bent šiek tiek giedoti, netu visuomet tylėti.

Kad lietuviai gieda ir nori giedoti, yra aiškus ženklas, kad jie dar gyvi. Tačiau turime būti sau patys teisingai kritiški. Kyla klausimas: Ar lietuviai išeiviai savo "tradiciniu" giedojimu neapsigauna? Gal jie gieda labiau "demonstruodami", pasirodydami prieš kitus, negu meldamiesi? Čia prisimintini garsūs "bytlių" koncertai bažnyčiose, kur triukšmas nustelbia nusiteikimą maldai.

Kad lietuviai gražiai — garsiai — gieda ir mėgsta taip giedoti, tai žino net kitataučiai. Pvz. vokiečiai iš pokarinių laikų Vokietijoje, Tiubingene, Hānau ir kitur, tai prisimena gana gerai. Meno srityje kūrinio grožis, de-ja, ima blukti ir jo vertė mažėja, kai tas pats kūrinys vartojamas nuolat, kur tinka ir kur netinka. Žinoma, jis turi būti vartojamas tenai, kur kito neturima ir nenorima be jo apsieiti, nes būtų lyg neįauku, netvarkoj.

-o-

Naujų giesmių nesimokant ir negiedant, pasidaroma nuobodžiais, ypač tenai, kur sekmadienis po sekmadienio kartojamas vis tos pačios, nes pajvairinti nėra kaip. Nereikia stebėtis, kad jaunoji karta arba ir inteligentijos atstovai, kurie dar eina iš vieno su savo tėvų tradicija, pagaliau ima bodėtis, nutyla ir visai nebegieda... nė tų "tradicinių".

Mažas giesmių skaičius kalba taip pat apie dvasišką kultūrinį suvalgimą, nuskurdimą religinėje srityje. Dainų srityje tokio bado dar nematyti. Mažo skaičiaus giesmių giedojimas ir jų "iš peties traukimas", dar palaikomas tam tikro veržumo arba noro "demonstruoti", negali būti labai giriamas, kai žiūrima į giesmę kaip maldą, kaip Dievo ir šventųjų, o ne savęs pačių garbinimą. Kai giedama tik save parodant, garbinamas ne Dievas.

Kai kas įsitikinęs tvirtina, kad daugiau giesmių nebereikia: "tradicinės" giesmės žinomos atmintinai, jos gražiai skamba, ir kunigai, vadovaujant liturgijos vykdytojais, patenkinti ir kitokių nebereikalauja; o be to, "tradicinėms" giedoti nereikia nė pasiruošimo...

Paviršutiniškai žiūrint, tai gali atrodyti teisybė. Nes kunigas, liturgijos vykdytojas arba atsakingas centrinis pamaldų vadovas, naujų giesmių neprašo, neieško, nereikalauja; neretai jis giedojimo reikalu iš anksto nepasirūpina, su giedojimo vadovu nesitaria... Dažnas kunigas pats remia tokią "gražią tradiciją" giedoti žinomias giesmes, nežiūrint, ar jos tinka, ar ne. Senovėje "Pulkim ant kelių" giedavo iš tikrųjų suklaupę, parpuolę prieš Dievą ant kelių ir nusizeminę. O šiandien šią giesmę "traukia" (gal būt, išdidžiai) stovėdami, panašėdami!

(Tęs. 8 pusl.)

Mstislavas Dobužinskis (1875-1957)

Lietuviška knygtėlė
V. Mizeo

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

ŠALTIS

Vieną kartą ir mane šaka buvo prispaudusi prie žemės. Tik visa laimė, kad tai atsitiko giliame sniege ir šaka buvo kreiva. Taip išlikau gyva, bet po ta šaka pasiliko daug mano sveikatos, o žymę kojoje nešiosiu iki karšto lentos.

Pietums visi renkamės prie laužo. Čia maišosi iš daugelio kolchozų darbininkai. Pakurstome laužą, kad smarkiau liepsnotų ir toliau stovintiems nebūtų taip šalta. Išsikasame iš sniego pietus. Bijojome, kad žvėriukai nepavogtų, bet jie už žmones sąžiningesni ir mūsų bedalių maisto nelietė. Pasišildome pietus ir užkandžiaujame. Tokiame šaltyje labai priverstų dubenėlis karštos sriubytės, bet iš kur jos gausi.

Pasišnekame su kitų kolchozo darbininkais. Pasirodo, kad Sibiro kaimuose nevienodas gyvenimas. Tvarkingesni kolchozai yra turtingesni, už darbdienius duoda daugiau javų ir darbininkus geriau aprūpina maistu. Mokesčiai, žinoma, visur tie patys.

Po pietų vėl nupiauname medį, nugenėjame šakas, supiaustome į rąstus ir išdeginame kelmą. Dirbame lėtai, bet krutame, nes šaltis nejuokais spaudžia ir verčia judėti. Pavakariais išsenka mūsų jėgos ir tik laukiame, kad apskaičiuotų ir greičiau priimtų mūsų darbą. Tada lėtai kėšiname į stovyklą. Barake jau gerai, nes šilta ir galima kiek pailsėti.

Šilta, tai šilta, bet valgyti visai neturiu, o vandens atsigėres taigos jau nekirsi.

SKRIAUDŽIAME ARKLIUKUS

Vakare pasikalbu su Stupeliu. Jis taip pat visai neturi ko valgyti. Stupelis sužinojo, kad Didžiosios Galkos kolchozas sušaldė rūsyje bulves. Dabar tas bulves veža į mišką ir šeria arkliams. Nutarėme bulvių pasiskolinti iš arkliukų ir taip gintis nuo bado.

(Bus daugiau)

Lietuviai menininkai Paryžiuje

Indrė Lukaitė

Prancūzija ir ypač Paryžius visais laikais buvo žymūs, kaip menininkų buveinė. Ten spietėsi iš visų kraštų dailininkai, skulptoriai ir kitokie meno atstovai, norėdami patekti į jau žinomas ir garsias meno mokyklas.

Lankydami Paryžiaus mokyklas, jie įsirydavo ne tik prestižą, bet susitikdami ir bendraudami su kitais menininkais, jie pajusdavo to laiko dvasią ir meno pulsą. Daugelis meno krypčių prasidėjo Paryžiuje ir pasklido po pasaulį. Ten gimė fauvizmas, ekspresionizmas, surrelizmas ir kitokios meno kryptys.

Modernusis menas yra toks platus, kad sunku keliais žodžiais jį aprašyti. Modernaus menininko kūryba priklauso nuo jo inteligencijos, jautrumo aplinkai ir technikos.

Šios visos ypatybės išplaukia iš menininko supratimo ir temperamento, o forma, kurią jis pasirenka, iš palinkimo ir domėjimosi dalykais, kurie yra artimi jo širdžiai. Menininkas kuria ne dėl to, kad parodytų, ką jis mato, bet kad matomas gyvenimas pastumia jį kurti. Moderniajame mene daugiau yra atkuriamos menininko mintys ir išpūdziai, negu gyva forma.

Kaip senais, taip ir dabartiniais laikais Paryžius yra pilnas užsieniečių, o patys prancūzai sudaro vos 50% menininkų.

Tokioj daugybėj ir lietuviai turi originalių, išsiskiriančių ir prancūzų meno kritikų aukštai vertinamų menininkų.

Paryžiuje savo charakteringa ir labai skirtinga ir savotiška technika išsiskiria lietuvių tarpe gerai žinomas dailininkas Vytautas Kasiulis. Meno jis pradėjo mokytis dar Lietuvoje, vėliau studijas tęsė Vokietijoje, o dabar gyvena Paryžiuje, paskendęs tapyboje ir litografijose. Jo paveiksai yra paplitę ne tik Prancūzijoje, bet ir daugelyje kitų kraštų.

Savotiškos grafikos ir ypač sėkmingai dirbęs oforte — atstovas yra Žibuntas Mikšys. Jo darbai yra originalūs savo subtilumu ir labai įdomūs savo tematika. Jis taip pat yra gerai žinomas Paryžiuje.

Neseniai lankęsis Čikagoje, skulptorius Antanas Mončys buvo pakviestas įkurti skulptūros studiją Cite Universitaire, Paryžiuje ir ten profesoriauti. Skulptorius Mončys dirba daugiausiai pamėgęs naudoti akmenį — nuo alebastro iki granito — ir medį. Jis yra sukūręs eilę monumentalių skulptūros kūrinių, atkreipusių prancūzų meno kritikų dėmesį. Mončio kūryba pasižymi originaliu stiliumi, artimu liaudies primityviajam menui ir turi ekspresionistinę formą.

Reikia pripažinti, kad visi trys menininkai, gyvendami svetimame krašte, būdami originalūs, stiprūs ir žinomi menininkų tarpe, nepametė mūsų tautinio liaudies bruožo savo darbuose.

Šią vasarą Paryžiuje, Orangerie des Tuileries, prie Louvr, buvo atidaryta Chaim Soutine dailės darbų paroda. Chaim Soutine yra mums beveik nežinomas Lietuvos žydas. Prancūzijoje ir meno pasaulyje Soutine kyla ir yra vis daugiau vertinamas dėl savo originalumo, spalvų ir ekscentriškumo.

Soutine buvo dešimtas iš 11 siuvėjo vaikų sūnus. Tėvai buvo jam pramatę amatą. Tačiau jis anksti ėmė linkti į meną. Jis augo labai vargingame kaime — getto, kur menas ir kultūra visai nebuvo žinomi. Jo žydiška šeima žiūrėjo į piešimą, kaip į nuodėmę prieš antrą talmudo įsakymą.

Pirmas Soutine kūrinyje buvo gimtojo bažnytkaimio bepročio portretas. Per didžiausią vargą jis mokėsi Vilniaus meno mokykloje, vėliau, vieno gydytojo padedamas, jis atvyko į Paryžių ir čia studijavo Ecole des Beaux Arts Akademijoje. Greitai pasidarė žinomas Montparnasse, kur susidraugavo su žinomais menininkais: Marc Chagall, Lipchitz, Cendrars, Apollinaire, Kisling, Modigliani ir kitais. Patekęs tarp garsių menininkų, fauvizmo ir kubizmo srovėms jis nepasidavė. Apsigyvenęs menininkų garsiajame avilyje, La Roche, jis buvo kraštutiniai nesocialus ir gyveno tik savo paties ankstyvos jaunystės paliktomis žaizdomis. Soutine visą laiką pasiliko vienas, visuomet neramus ir nepatenkintas kitais ir savimi ir nuolat keitėsi savo kūryboje.

Soutine tapybinis talentas pilnai atskleidė tik jam grįžus iš Ceret. Iš čia Soutine grįžo neginčijamas savo srities meistras su apie 200 paveikslų. Jo gyvenime tai buvo pats produktingiausias kūrybos periodas. Dėl savo perfekcionistinio būdo, savo paveikslus jis laikė vis nebaigtais ir pats pasirodydavo retai viešumoje. Gyvas būdamas, jis todėl mažai tebuvo žinomas publikai ir iškilo tik po mirties (1943 m.). Dėl savo išraiškos būdų: jo tapyboje absoliučiai dominuoja spazmiškas judesys, sukraipęs namus, raukęs medžius iš šaknų ir kraštutinis pesimizmas, ypač būdingas jo portretinei tapybai. Jo paveiksai yra randami: Louvre, Washington, D. C., Chicago Art Institute, New Yorke, Los Angeles, Clevelande, Londone ir kitur.

Mes galime didžiulis, kad tarp daugybės pasaulinio masto menininkų galime rasti ir nemažiau vertingų ir garsių lietuvių Paryžiuje.

„Mūsų Vytis“

LABIAU
SUSIRŪPINKIME
GIEDOJIMAIŠ

(iš 7 psl.)

tą Evangelijos prilyginime mini-
mą fariziejų.

Daugelyje vietų, kur nėra uo-
laus vargonininko, vargiai įma-
noma bent grupę žmonių iš-
mokyti kitokių ar naujų giedo-
jimų. Tenai reikėtų prisiminti
ir pasiguosti, kad senoje Lietu-
voje taip pat amžiais nebuvo
kiekvienoje parapijoje vargoni-
ninkų, kaip ir šiandieninėje oku-
puotojoje tėvynėje. Tačiau žmo-

nės giedojo kiekviename kaime.
kiekvienoje pirkioje, kiekviena
religine proga. Todėl anuomet
reikėję daugelio kantičkų, gies-
mių knygų. Žinoma, giedojo,
kaip kas mokėjo, kaip šiandien
Lietuvoje gieda, nežiūrint viso-
kių varžymų.

-o-

Kad lietuvių giedojimai vėl
plačiai atgytų ir sužydėtų,
reikia kunigų, vargonininkų,
muzikų ir visų kitų glaudesnio
bendradarbiavimo. Reikia, kad
vadovaujantieji mūsų visuomenės
asmenys į savo garbingą
veiklą įplanuotų ir su giedojimais
surištus klausimus. Reikia
imti garsiau šaukti, negu vienas
Vargonininkų-Muzikų Sąjungos
narių būrelis pajėgia. Darb

JUOZAS SODAITIS

"Žalčio pasaka" (Akrilis).

MŪSŲ ŽINIOS

Tradiciniu lietuviškuoju pasveikinimu
SVEIKI, SULAUKĘ ŠVENTŲ VELYKŲ!
visus tautiečius sveikina ir linki visiems
didžio velykinio džiaugsmo
Šv. Kazimiero parapijos kunigai:

Jonas Kidykas
Petras Daugintis
Antanas Saulaitis
svečias Jonas Giedrys

VELYKOS LIETUVOJE

(Autorė neseniai atvykusi
iš Lietuvos)

Dar laukai visur juodoja,
Medžių šakos plikos,
O ateina laukta šventė -
Džiaugsmingos Velykos.

Anksti rytą atsikėlę,
Skuba į bažnyčią.
Aušta rytas toks malonus,
Gražiausias kaip tyčia.

O stropieji komjaunuoliai
Po šventorių zuja,
Tikrina, kas eina melstis,
Gieda Aleliuja.

Kas geresnį darbą turi,
Švenčių švęst negali.
Aleliuja širdy skamba
Ten po visą šalį.

Jau toks paprotys prigijęs
Per Velykų dieną -
Palinkėti daugel laimės,
Sveikinti kiekvieną.

Tų margučių gražumėlis
Ant Velykų stalo
Tik stipriausią pasirinkę,
Daužo taip be galo.

Valgo kumpį, keptą žasį,
Geria miežių alų,
Tyliai švenčia jie Velykas
Be jokių skandalų.

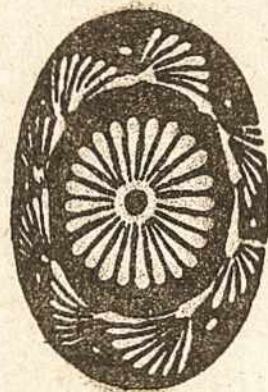
Džiaugsmą temdo, širdį gelia -
Nevisi savieji...
Gal kalėjime, Krasnojarske
Mirė išbadėję.

Pranė Narušienė

VITAS GERULAITIS

tarptautinėse teniso rungtynėse
S. Paule laimėjo, drauge su kitu
lošiku, 4-tą vietą (ir gavo 6.000
dol. premiją). "O Estado" priminė,
kad Vitas yra lietuvis; ir pabrėžė,
kad tokio amžiaus žaidikui
(gimė 1954.7.26) toks tai yra didelis
laimėjimas.

Dabar V. Gerulaitis jau rungtyniauja
si Caracase, Venecueloj. Jam linkime
geriausios sėkmės.

NAUDINGAS LEIDINYS

Jau pasiekė ir Braziliją Argentinos
"Laiko" Žinynas-kalendorius,
kurį paruošė Pijus Gudelevičius.

79 psl. leidiny, 1975 m. kalendoriuj pateikiami šventųjų ir tautiniai vardai. Seka Argentinos lietuviškų įstaigų adresai, lietuvių telefono numeriai, lietuvių intelektualų adresai, paskui Buenos Aires, Rosario, Berisso, Kordobos, Comodoro Rivadavios ir Sarmiento lietuvių naudingesni adresai. Kad leidinys būtų dar naudingesnis, seka Brazilijos, Kolumbijos, Urugvajaus, Venecuelos lietuvių pažymėtinių adresai bei telefono numeriai, prie kurių dar prisideda vienas kitas Čilės, Paragvajaus, Peru, Meksikos lietuvių adresas.

Nors leidinys, aišku, ir nepilnas, ir vis reikalaujantis „aggiornamento“, yra vertas ir mūsų dėmesio. Už ką "Laiko" Žinyno-kalendoriaus leidėjams nuoširdžiausi sveikinimai.

Praeią šeštadienį mirus a.a.
JUOZUI EZARAVIČIUI, jo šeimai ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Irena ir Algirdas Tamoliūnai

MIRĖ

Kovo m. 12 dieną **ANTANAS MARCINKEVIČIUS**, gyvenęs Santa Teresinha, Santo André. Jis, važiuodamas motociklu, susidūrė Utingoje su auto, buvo sunkiai sužeistas ir mirė. Velionis buvo tik 45 m. amžiaus.

Mūsų užuojauta mirusiojo šeimai.

Petras Pakalnis

KAMBODIJOS TRAGEDIJA

Kambodija yra maža Pietų Azijos valstybė, turinti apie 5 milijonus gyventojų. Kitados ji buvo karalystė, bet jos karalius Sihnaoukas atsisakė sosto ir tapo respublikos prezidentu. Jis rašė eiles, simpatizavo komunistams ir taip nualino kraštą, kad 1970 m. generolas Lon Nol nuvertė jo vyriausybę ir pats pasiskelbė respublikos prezidentu. Prieš porą metų jis gavo širdies smūgį, gydėsi namie ir JAV, o sugrįžęs į Kambodiją turėjo kovoti prieš sukilėlius. Buvęs prezidentas Sihnaoukas pabėgo į Kiniją ir kurstė žmones prieš Lon Nol.

Sukilimas Kambodijoje prasidėjo jau 1967 m. Tais metais vienoje provincijoje komunistai bandė sukelti ūkininkus prieš vyriausybę, bet kunigaikštis Sihnaoukas juos greitai numalšino. Komunistai perėjo į Šiaurės Vietnamą, kur juos Vietnamo karo instruktoriai ruošė naujam sukilimui. Kai 1970 m. generolas Lon Nol nuvertė Sihnaouko vyriausybę, jo draugai pradėjo antrąjį sukilimą.

Per penkerius pilietinio karo metus sukilėlių skaičius išaugo iki 70.000 vyrų. Ginklų jie gavo iš Kinijos ir Šiaurės Vietnamo ir žingsnis po žingsnio artinasi prie Kambodijos sostinės Phnom Penh. Jos padėtis pasidarė kritiška kai šių metų pradžioje sukilėliai užėmė Megongo upės pakraščius ir nepraleido laivų, vežančių į sostinę amuniciją ir maistą.

Kambodijos vyriausybė yra draugiška JAV ir iš jos gavo daug pagalbos. Kai sukilėliai nutraukė susisiekimą Mekongo upe, JAV krašto apsaugos ministerija nusamdė vieną lėktuvų bendrovę, kuri gabena maistą ir amuniciją į Phnom Penh. Pradžioje tas oro transportas buvo neįmanomas, bet dabar jis pasiekė iki 1,200 tonų kasdien. Be to, šiais metais JAV suteikė Kambodijai 275 milijonų dolerių pagalbą. Bet tos pagalbos neužteko ir gen. Lon Nol prašė prezidento Fordo suteikti Kambodijai dar 222 milijonus dolerių. Prezidentas Fordas ir užsienio reikalų sekretorius Kissingeris sako, kad toji pagalba Kambodijai yra būtina. Tačiau kongreso nariai mano, kad toji pagalba neišgelbės Kambodijos iš tragiškos padėties.

Norėdamas ištirti Kambodijos padėtį, Fordas prašė kongreso narių vykti į Kambodiją ir į Pietų Vietnamą, kuris taip pat šaukėsi JAV pagalbos. Trys kongreso nariai aplankė Vietnamą ir Kambodiją ir nustebo Phnom Penh skurdu. Apie pusę milijono karo pabėgėlių užtvindė Kambodijos sostinę, kuri negali jų išmaitinti. Krintant

KONFERENCIJOS IŠVADOS (iš 1 psl.)

Dokumentuotinos šios temos:

a. Pirmoji rusų okupacija, b. 1941 metų sukilimas, c. Vokiečių ir antroji rusų okupacija, d. 1945-1952 metai: areštai, trėmimai, kolektyvizacija, ginkluotas pasipriešinimas, e. Lietuviai Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, f. 1952-1970 metų laikotarpis, g. Tautinė ir religinė rezistencija, h. Rusijos priskirtos ir kolonizuotos Mažosios Lietuvos padėtis, i. Gudijai priskirtos rytų Lietuvos padėtis ir jos tautiniai santykiai.

9. Remti okupuotos Lietuvos gyvenimą studijuojančias institucijas, rūpintis profesine talka bei lėšomis ir sekti, kad numatyti darbai būtų laiku atlikti.

KONFERENCIJOS IŠVADŲ KOMISIJA: A. Gureckas, Vl. Šimaitis, Jurgis Valaitis

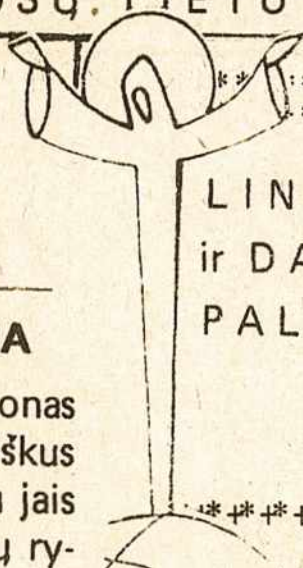
komunistų raketoms, žmonės pergyvena nuolatinę mirties baimę ir visos miesto ligoninės perpildytos sužeistais. Per penkerius sukilimo metus Kambodija prarado 700.000 karių ir 3 milijonai gyventojų liko be pastogės.

Kambodijos sostinę gina 40.000 narių, bet jų eilės nuolatos retėja. Pašaukti naujokai apmokomi porą dienų ir tuojau siunčiami į frontą. Vienas naujokas, pasimokęs kovoti tik pusę dienos, buvo nusiųstas į frontą ir tą pačią dieną neteko kojos. Tuo tarpu aukšti karininkai dikinėja sostinėje.

Sukilėliams vadovauja Khieu Samphan. Jis yra baigęs ekonomijos mokslus Paryžiuje ir kurį laiką buvo ministru Sihanouko kabinete. Nors jie susipyko, bet kai Samphan lankėsi Kinijoje ir tarėsi su jos vyriausybe, Sihanoukas buvo jo vertėju. Sukilėliai nori praveisti žemės reformą, pašalinti didikų privilegijas ir teisingiau padalinti krašto turtą. Karo pabėgėlių pasakojimu užimtoje teritorijoje jie steigia darbo brigadas ir bendrai dirba žemę.

JAV krašto apsaugos sekretoriaus nuomone su JAV pagalba Kambodija dar gali išvengti tragedijos. Birželio mėnesio pradžioje Kambodijoje prasideda monsuno lietus. Jis sustabdo karo veiksmus ir duoda kariuomenei laiko persigrupuoti ir geriau pasiruošti kovoms. Prezidentas Fordas sako, kad už Kambodijos likimą atsakys kongresas. Tikrai, 222 milijonai dolerių JAV nėra didelis dalykas. Bet kiti tvirtina, kad JAV, suteikusi Kambodijai iki šiol 2 milijardus dolerių, pilnai atliko savo pareigą.

MŪSŲ ŽINIOS

LINKIME LINKSMŲ ŠVENTŲ VELYKŲ
ir DAUG PRISIKĖLUSIO KRISTAUS
PALAIMOS VISIEMS!

Šv. Juozapo parapijos kunigai ir
L. K. Šv. Juozapo B-nės Aaldyba

DIDŽIOJI SAVAITĖ

Lietuviškų pamaldų tvarkaraš-
tis V. Zelinoje:

Verbų sekmadienis: 11 val. Ver-
bų šventinimas – procesija ir Mi-
šios.

Didysis Ketvirtadienis: 18 val.
pasiruošimas išpažinčiai (bendruo-
meninis), 19 val. Šv. Mišios.

Didysis Penktadienis: 15 val.
Kryžiaus garbinimas ir kitos apei-
gos.

9 val. - Kryžiaus Keliai.

Didysis Šeštadienis: 19 val. ap-
eigų pradžia.

Velykos: 6 val. – Prisikėli-
mo procesija ir Mišios.

Mišių 11 val. nebus.

Išpažinčių per Šv. Tridienį bus
klausoma: kas valandą, pradėdant
nuo 13 valandos,

(T. P. Daugintis: D. Ketur. 16
val.

T.V. Pupinis: D. Šeštadienį 17 –
19 val.)

DIDŽIOJI SAVAITĖ MOKOJE

VERBŲ SEKMADIENIS – 8
val. Verbų šventinimas, Mišios.

DID. KETVIRTADIENIS – 20
val. Paskutinės Vakarienes Mišios.

DID. PENKTADIENIS – 16
val. Kryžiaus pagerbimas ir kitos
apeigos.

DID. ŠEŠTADIENIS – 20 val.
Velykų žvakės, krikšto vandens
šventinimas, Šv. Mišios.

VELYKŲ SEKMADIENIS –
8 val. Velykų Mišios.

Išpažinčių klausoma valandą
prieš pamaldas.

VELYKŲ SEKMADIENI

po pietų Mokoje lietuviškų pa-
maldų nebus.

RIO DE JANEIRO lietuviams
pamaldos bus pirmą Velykų die-
nį, 30 d. kovo, 11 val., Rio de Ja-
neiro senojų katedroj, Praça 15.

PRISIKĖLIMO PROCESIJA

V. Zelinos parapijos klebonas
prašo visus, turinčius lietuviškus
tautinius rūbus, dalyvauti su jais
Prisikėlimo procesijoj Velykų ry-
tą 6 valandą.

ŠV. JUOZAPO ŠVENTĖ

Šventės proga rengti pietūs pra-
ėjo su pasisekimu. Dalyvavo dau-
giau kaip 150 svečių. Visi buvo
patenkinti. Už likutį buvo nutar-
ta nupirkti naujų indų sekantiems
parengimams.

Dėkojam šeiminkėms ir bro-
liukams, parengusiems pietus.

Švento Juozapo Šventėje (ko-
vo 19) lietuviškos šv. Mišios buvo
atlaikytos 7 val. ryto. Vakare Mi-
šias laikė vyskupas Dom Francisco
Vieira. Bažnyčia buvo pilna, kaip
didžiųjų švenčių metu. Po pamal-
dų buvo šeimyniškas pobūvis. Šven-
tės proga klebonas sulaukė daug
sveikinimų ir gavo daug dovanų.

IŠVYKA

Balandžio 21 dienai (feriado)
gauta labai graži vieta piknikui
Crispim, 20 km. nuo Sto. Amaro.

Atsižvelgiant į ilgą savaitgalį,
suabejota, ar šis laikas patogus
lietuviškai gegužynei, todėl nu-
tarta daryti parapijos pik-
niką. Kviečiami dalyvauti ir lie-
tuviiai. Šv. Juozapo B-nės numaty-
tas piknikas lietuviams bus ren-
giamas vėliau.

PLIAS skyrius

narių susirinkimas įvyks š.m.
balandžio 5 d., šeštadienį, 20:00
val. pas inž. Leonardą Mitrulį:
Rua Cursino 314, Saúde. Tel. 273-
6434.

Po einamųjų skyriaus reikalų
aptarimo bus rodomos fotografi-
jos iš NASA erdvių tyrinėjimo
programos: Merkurijus, Marsas, Ve-
nera ir kt.

BRAZILIJOS KRAŠTO FINAN- SŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:
pirm. Prel. P. Ragažinskas -
Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344
ižd. Viktoras Banys - tel. 274-0677
sekr. Halina Mošinskienė telef.
65-0907.

NAUJA ORGANIZACIJA

Organizacija "Pró-Liberdade"
sudaryta iš daugelio pavergtųjų
tautų atstovų. Jau patvirtinti įsta-
tai ir jos vicepirmininku išrinktas
adv. Algirdas Sliesoraitis.

ĮSTOJO Į UNIVERSITETĄ

Vanda Pilipavičius (Letras - USP),
Silvia Bendoraitis (Matemática -
Paulistana), Valter Carlos Kormi-
ves (Quimica - F.F.C.L. São Ber-
nardo do Campo), Elza Gostri
(Matemática - USP).

**KLB HAMILTONO ŠALPOS FON-
DO** skyrius 1974 m. gruodžio 16 d.
posėdyje aptarė savo veiklos darbus.
Brazilijos jaunimui paskyrė stipendi-
ją \$500, Vasario 16 gimnazijai \$200,
Vysk. M. Valančiaus mokyklai \$150,
Simo Kudirkos šeimai \$100, vietos
šalpai \$150, Kanados lietuviškai
spaudai už patarnavimą: "Tėviškės
Žiburiams" \$25, "Nepriklausomai Lie-
tuvai" \$25. Išde pasiliko per \$1000
siuntiniams į Suvalkų trikampį ir
vietos šalpai.

Lietuvi,
P. Liet. Jaunimo Kongresą pa-
remsi atvykdamas balandžio mėn.
12 d. 20 val. į ruošiamą Kongre-
sui paremti

VAKARIENĖ

Vieta – Lietuvių Sąjungos Bra-
ziliijoje patalpose, Rua Lituânia,
67, Moóca.

Pakvietimus įsigyti iš anksto.
Prie įėjimo nebus galima įsigyti.

VEIKLOS KALENDORIUS

Kovo 23: Sąjungos-Aliança pietūs 13 val.
Rua Lituânia, 67;

Kovo 24: Jaunimo Kongreso komisijų ir
valdybos posėdis Jaunimo Namuose 19:30
val.;

Kovo 28-29: Jaunimo Kongreso trijų kra-
tų posėdžiai Montevidėjuje;

Kovo 30: VELYKOS (žr. pamaldų tvarka-
raštį São Paule ir Rio);

Balandžio 5: PLIAS susirinkimas (pas
inž. L. Mitrulį);

Balandžio 5: Literatūros Būrelio mėnesi-
nis pobūvis (pp Čiuvinskai);

Balandžio 7: Pabaltiečių Komiteto posė-
dis estų konsulate 19:30 val.;

Balandžio 12: Kongreso vakarienė L. Sa-
jungos patalpose (20:00 val.);

Balandžio 13: V. Zelinoje moksleivių a-
teitininkų susirinkimas;

Gegužės 31: PLIAS susirinkimas 15:00
val. (pas inž. Nardį Antanaitį);

Birželio 28-30: Pasaulio Lietuvių Katali-
kų Bendrijos kongresas Romoje;

Gruodžio 20- sausio 6. 1976: III PL Jau-
nimo Kongresas.

Lietuvių kalbos pamokos V. Ze-
linoj vyksta

– antradieniais ir penktadie-
niais 20:00 val.: besitobulinan-
tiems;

– šeštadieniais 16:00 val. 2
sekcijos: lietuviškai dar nekalban-
tiems, jau kalbantiems lietuviškai.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E
CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Insc. Estadual 1842897

C. A. C. 02.001.000/901

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0577 - (Res. 274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzėiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pa-
gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro
Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso, pertvarko savo nuožiūra. Ne-
naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai ne-
būtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį re-
dakcija neatsako. Laikraštis išėina ketvirtadieni. Todėl vietinės žinios ir prane-
šimai 9 - 10 puslapiams redakcijai išteikti ne vėliau kaip iki sekmadienio vaka-
ro.